



MINTA VÉTELE IMMUNOLÓGIAI  
VIZSGÁLATOKHOZ

AJÁNLÁS  
3. KIADÁS

Készült az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet munkatársainak  
közreműködésével

Pécs, 2015. 07. 07.

.....  
Prof. Dr. Berki Tímea  
Intézetigazgató

A dokumentum kódja	IL MK M31 FK M 01
Változat száma:	1
Oldalak száma	6
File név:	IL- MK_M31_FK_M01_Minta_vetele_ajánlás_201 50710_SD
Érvénybelépés időpontja:	2015.07.10

## Tartalomjegyzék

<b>1</b>	<b>AZ AJÁNLÁS CÉLJA.....</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK.....</b>	<b>3</b>
<b>3</b>	<b>MINTAVÉTEL.....</b>	<b>3</b>
3.1	MINTA TÍPUSOK.....	3
3.2	VÉNÁS VÉRMINA VÉTELE.....	4
3.3	EGYÉB MINTÁBÓL VÉGGZENDŐ VIZSGÁLAT .....	5
3.4	MINTA ELŐKÉSZÍTÉSE SZÁLLÍTÁSHOZ, MINTA SZÁLLÍTÁSA .....	5
<b>4</b>	<b>ÓVÓ RENDSZABÁLYOK .....</b>	<b>5</b>

## 1 AZ AJÁNLÁS CÉLJA

A laboratóriumi vizsgálatok megbízhatóságának, a valós eredmények elérésének egyik legfontosabb eleme a megfelelő, a laboratóriumi specialitásokat is figyelembe vevő mintavételi eljárás. Ebben a mintavétellel foglalkozó intézetek értő és korrekt együttműködése a diagnosztikai laborral nélkülözhetetlen. Az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet (továbbiakban: Intézet) munkatársai részletes, a vérminta vételével kapcsolatos ajánlást dolgoztak ki, amelynek betartása biztosítja a megfelelő mennyiségű és minőségű vérminta nyerését a kért vizsgálatok korrekt és biztonságos elvégzése érdekében.

## 2 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Beteg **előkészítése** a vizsgálatot kérő feladata és felelőssége. A laboratórium a vizsgálatait befolyásoló körülményekről általánosan a Felhasználói Kézikönyvben, illetve speciálisan a vizsgálati listán is (Felhasználói Kézikönyv 05 melléklete) nyilatkozik. A Felhasználói Kézikönyv és mellékletei elérhetőek az Intézet honlapján ([www.immbio.hu](http://www.immbio.hu)).

A **beteg tájékoztatása** az immunológiai vizsgálatokra vett mintákkal, a mintavétellel kapcsolatos tudnivalókról, és céljáról a minta vételt végző intézet feladatához tartozik.

## 3 MINTAVÉTEL

A mintavétel során fokozottan kell ügyelni az alábbiakra:

- vérvétel higiéniájára a beteg, a személyzet és a környezet védelme érdekében;
- a beteg személyiségi jogainak (intimitás) védelmére;
- az adatvédelmi és adatbiztonsági előírások betartására;
- vizsgálati eredmények megbízhatósága szempontjából a vizsgálat által megkövetelt mennyiségi és minőségi követelmények betartására;
- a beteg személyének egyértelmű (pozitív) azonosítása (fényképes hivatalos dokumentummal és TAJ kártya);
- a laboratóriumi vizsgálatot kérő lap pontos, kézi kitöltés esetén az olvasható, nyomtatott nagybetű használatára;
- a mintavételi tartály egyértelmű, pontos jelölésére.

### 3.1 Minta típusok

**Natív, alvadásában nem gátolt** vénás vérmintát Intézetünk szerológiai módszerekhez (antitestek, citokinek kimutatása) használ. Lehetőleg zselés csövet kell használni a minta vételéhez.

**Alvadásában gátolt** mintákat használ az Intézet a mintában található élő sejtek immunológiai analíziséhez. Az élő sejtek in vitro élettartama egyrészt a tárolás, a mintavétel, valamint a feldolgozás (minta laboratórium által történő átvétele) közti időszak körülményeitől függ.

A dokumentum kódja:	IL MK FK M 01	Változat	1
File név:	IL-MK_M31_FK_M01_Minta_vetele_ajánlás_20150710_SD	Száma:	
Érvénybelépés időpontja:	2015.07.10	Oldal:	3 / 5

másrészt a vizsgálni kívánt sejt típusától. Ezért ezeknél a mintáknál különösen fontos a Felhasználói kézikönyvben feltüntetett körülmények betartása, ellenkező esetben a laboratórium a megfelelő minőségű, összehasonlítható vizsgálati eredményeket garantálni nem tudja.

### 3.2 Vénás vérminta vétele

Amennyiben a beteg a mintavétel idején infúziós kezelést kap, TILOS az infúziós oldalról mintát venni!

Az Intézet csak zárt vérvételi rendszer csöveiben érkezett vérmintát fogad el. A zárt vérvételi rendszer megfelel a biztonságos vérvétel követelményeinek

#### Vérvétel menete:

- A kért vizsgálatoknak megfelelő vacutaineres cső (csövek) kiválasztása a Felhasználói Kézikönyv 04. számú melléklete alapján. A vizsgálatokhoz szükséges csövek összeszedéséhez segítséget nyújt a Pécsi Tudományegyetemen bevezetésre került eMedSolution program.
- a mintavételi cső megjelölése:
  - ⇒ on-line kérés esetén vonalkóddal és a beteg valamely azonosítójával (pl. név, TAJ, születési kód);
  - ⇒ nem on-line kérés esetén a beteg minimum két személyi azonosítója (pl. név, születési kód, TAJ);
- Közvetlenül a vérvétel előtt még egyszer azonosítsuk a beteget, hogy biztosak legyünk benne, hogy a megfelelő csőbe a megfelelő betegtől vesszük a mintát.
- A beteget helyezük el kényelmesen a speciális flebotómiás széken vagy fekvő testhelyzetben.
- Válasszuk ki a megfelelő oldalt a vérvételhez.
- Válasszuk ki a megfelelő vérvételi tűt (a véna függvénye).
- A végtag strangulálása, amelyet a kiszemelt punkciós helytől 7,5-10 cm-re mediálisan kell felhelyezni.
- Mutatóujjal kitapintjuk a vénát.
- A vérvételi helyen a bőr fertőtlenítése, a klinika higiénikus főorvosa által mindenkor elfogadott és a gyógyszertár által kiadott bőrfertőtlenítő oldattal vagy spray-vel.

#### A fertőtlenített területet ezt követően érinteni, letörölni tilos!

- Hegyes szögben hatoljunk át a bőrön és a véna falán, majd ha már az ér üregében van a vérvételi tű hegye, a véna lefutásának megfelelően toljuk előre a tűt.
- A vérvételi harangot fecskendőként használva, lehetőleg a karral kb. 15 fokos szögben tartjuk a vérvételi eszközt, miközben a harang belsejébe helyezük a kiválasztott vérvételi csövet.
- A vér megjelenésekor a strangulálást meg kell szüntetni, a csövekben levő vákuum szívóhatást gyakorol. A vérvételi tű egyik vége a vénába hatol, a másik végét szelep zárja le, segítségével – egyetlen szúrással – több minta vehető. Minden egyes mintavétel után meg kell győződni arról, hogy a nyert minta a vizsgálathoz megfelelő mennyiségű-e.

- Ha egyszerre több különböző cső vért is le kell vennünk, fontos, hogy először az adalékanyagot nem tartalmazó csövet töltsük meg, majd csak ezután az adalékanyagot (véralvadásgátlóként elfogadott: heparin, EDTA, citrát) tartalmazó csöveket.
- Az utolsó cső megtelte és a tűről való levétele után, egyetlen mozdulattal kell kihúzni a vénából a tűt.
- A szűrés helyére steril gézt nyomjunk, melyet a beteg még legalább 10 percig szorosan tartson a vérvételi helyen. A beteget tájékoztassuk a nyomó kötés fontosságáról. Ez idő alatt látható közelségben ültessük a beteget, az esetleges rosszulletek megfelelő, időben való észlelése érdekében.
- Az adalék anyagot, véralvadásgátlót tartalmazó csöveket az előírásnak megfelelően „döntögetve” ötször keverjük át az adalékanyag, véralvadásgátló egyenletes eloszlása érdekében.
- A vérvételi tűt a harangról le kell csavarni, és azt az erre a célra kijelölt veszélyes hulladék gyűjtőedénybe kell helyezni.

### 3.3 Egyéb mintából végzendő vizsgálat

Igény esetén kérjük a laborvezetővel (helyettesével) való előzetes egyeztetést.

### 3.4 Minta előkészítése szállításhoz, minta szállítása

A levett mintákat a vizsgálatot kérő intézet készíti elő a szállításra és küldi közvetlenül az Intézetbe.

A szállítás közben is meg kell őrizni a minta épségét, minőségét, garantálni kell a beteg adatainak teljes védelmét.

Biztosítani kell, hogy minden minta mellett a szabályosan kitöltött vizsgálatkérő lap, több on-line kérés esetén legalább nyomtatott összesítő lista mellékelve legyen.

#### Az előkészítés lépései:

- Minden egyes mintát, mielőtt becsomagolásra kerül, egyeztessünk a mintatartályon feltüntetett adatokat és a kitöltött lap adatait.
- A minta tartályt (csövet) kellő mennyiségű nedvszívó anyaggal burkoljuk be.
- Az összetartozó csöveket és dokumentumokat együtt csomagoljuk össze, és az egészet lezárt borítékba helyezzük.
- Címzettként a **PTE Immunológiai és Biotechnológiai Intézet** szerepeljen.

## 4 ÓVÓ RENDSZABÁLYOK

A vérvételi csövek egyszer használatosak! Az egyszer használatos vérvételi eszközök kidobása és megsemmisítése tekintetében a PTE Környezetvédelmi, valamint Munkavédelmi szabályzata ad útmutatást.

Az adott intézmény munkavédelmi és higiénés szabályainak betartása kötelező. Minden vizsgálati anyagot feltehetően fertőzőként kell kezelni. Mintavételnél kötelező a gumikesztyű használata.